

Lyng – en surbundsplante

Hedelyng vokser, hvor det er tørt, klokkelyng hvor der er fugtigt

Af Jens Thejsen, Havenyt

På de danske heder har vi to forskellige vilddvoksende lyngarter. Hedelyng og klokkelyng er begge surbundsplanter, men de vokser dog forskellige steder på heden. Hedelyng vokser hvor det er tørt, klokkelyng hvor der er fugtigt. Begge planter er i lyngfamilien, som omfatter planter som blåbær, tyttebær, tranebær, bjergte og rododendron, en stor familie med meget forskelligartede planter. Både hedelyng og klokkelyng er meget gode biplanter. Mest kendt er den krydrede lynghonning fra hedelyng, mindre kendt er den mere milde klokkelynghonning.

Almindelig hedelyng, her fra heden, men den kan købes i pottevis og vokser fint i rododendronbedet.

Hedelyng

Hedelyng har det botaniske navn *Calluna vulgaris*. Det er en lille busk, som i naturen kan blive op til ca. 75 cm høj. Når den bliver så stor, har den tendens til at blive åben i bunden og vælte ud til siden. På heden bliver den derfor enten afgræsset, slået eller brændt ned, og i haven skal den derfor

klippes. Når vi ser hedelyng i natur og have, er den som regel omkring 30 cm høj og er en fin dværgbusk. Den har meget små stedsegrønne nåleformede blade, som sidder korsvis modsatte op af stænglen. Fra august og frem til oktober står den med rødviolette blomster.

Klokkelyng blomstrer tidligere end hedelyngen og giver en velsmagende og let krydret honning, der ikke stivner.

Klokkelyng

Klokkelyng er ikke så almindelig som hedelyng, men hvis man har en fugtig, let sur jord, er det en oplagt plante. Dens botaniske navn er *Erica tetralix*, og den er en dværgbusk på op til 30–40 cm. Den adskiller sig tydelig fra hedelyng ved at have stedsegrønne grågrønne nåleformede blade, som er kranstillede. Den blomstrer fra juli – til september med krukkeformede rødlig blomster, som er noget større end blomsterne på hedelyng.

Etablering og pleje

Både *Calluna* og *Erica* er glimrende haveplanter, som har mulighed for at trives godt, hvis de får de rette betingelser. Nogle gange går det

ikke så godt med etableringen i en ny have. Man kan købe nok så sunde og frodige planter, men når de plantes ud, trives de ikke. Her er grunden ofte, at jorden ikke er inficeret med de nyttige samlivsvampe (mykorrhizasvampe), som skal til, for at lyng trives godt. Her kan man enten skaffe sig en spandfuld hedejord, eller jord fra en etableret have med lyng. Når det blandes i det nye lyngbed, har lyngplanterne en bedre etableringsmulighed

Beskæring

For at bevare den kompakte form må lyng klippes. Hvis man skal have planter uden huller, skal man klippe lyngen i den grønne lidt urteagtige del, altså ikke ned i det træagtige. Efter en sådan klipning vil der komme nye skud og lyngen vil blive tæt og smuk. Man beskærer som regel lyng i slutningen af april.

Formering

Man kan sagtens selv formere lyng, hvor den letteste måde er stiklingeformering, og den eneste mulige, hvis man skal bevare sortsegenskaber.

Ca. 3-5 cm lange skud klippes i august/september og sættes i f.eks. en flamingokasse i en blanding af grus og sigtet spagnum. Kassen dækkes med plastic eller glasplade for at mindske fordampningen og placeres i frostfrit drivhus indtil næste forår. Nu vil der sandsynligvis være kommet rod på de fleste stiklinger, som så kan pottes om og stilles i mistbænk, indtil de er kommet godt i gang.

Man bør nok vente til næste forår igen med at plante dem ud i haven.

Arter og sorter

Hedelyng *Calluna vulgaris* er en underlig slægt med kun én art, men der er omkring 1000 forskellige sorter, så der er nok at vælge mellem. Der er gråbladede, gulbladede, dobbeltblomstrede, hvidblomstrede, purpurrøde osv.

Der findes ikke mange sorter af *Erica tetralix* men en anvendt sort er den hvidblomstrede *Erica tetralix* 'Alba'.

Der findes arter af *Erica*, som ikke er hjemmehørende i Danmark, men som kan være udmærkede i havesammenhænge. En art med flere sorter er høstlyng *Erica vagens*, den er rigt blomstrende, men er ikke helt hårdfør.

Vårlyng er meget søgt af bierne, da de blomstrer fra det tidlige forår. Nogen gange kan den blomstre, inden foråret og varmen rigtig kommer.

Vårlyng

Vårlyng hører hjemme i bjergområder i det sydlige Europa og klarer fint det danske klima. *Erica carnea* (*Erica herbacea*) er en dværgbusk, som bliver omkring 30 cm høj. Den blomstrer fra februar til april. Der findes mange sorter, hvoraf den mest populære er *Erica carnea* 'Winter Beauty', som ofte blomstrer fra december – april.

Teksten er gengivet med tilladelse fra forfatter. Se mere på www.havenyt.dk